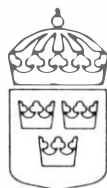

Motion till riksdagen

1987/88:L601

av Allan Ekström (m)

om statens skadeståndsansvar

Mot.
1987/88
L601-603

Vem skall bära de ekonomiska konsekvenserna av att det allmänna begår fel eller handlar oriktigt och därigenom tillfogar en enskild medborgare skada? *Bör skadan bäras av den som oförskyllt drabbas eller bör de ekonomiska konsekvenserna spridas ut på oss alla?*

Frågan borde vara av intresse för envar.

Kan det felaktiga handlandet klassificeras som myndighetsutövning, svarar staten eller kommunen i det fall att den offentlige funktionären anses vållande till skadan dvs. varit vårdslös på ett ej obetydligt sätt. Föreligger icke sådan vårdslöshet, undgår staten att gottgöra den enskilde dennes skada.

Är det oriktiga handlandet ett uttryck för myndigheternas serviceskyldighet – ett ämne som aktualiserats genom den nya förvaltningslagen – står det allmänna inget som helst ekonomiskt ansvar. Den enskilde får med andra ord stå sitt eget kast, om han litar på och inrättar sig efter en uppgift från myndighets sida om t. ex. innehållet i gällande rätt. Det offentliga undandrar sig helt att svara för en oriktig uppgift av sådant slag, oavsett de ekonomiska följderna för den enskilde som drabbats.

Att det dessutom kan vara svårt att fastställa gränsen mellan myndighetsutövning och serviceskyldighet framgår av ett färskt rättsfall från Högsta domstolen, NJA 1987 s. 535. Målet gällde konsumentverkets ansvar för ett pressmeddelande som verket utfärdat rörande undersökning av ett antal lackskyddsmedel. Domstolen var enig om "att konsumentverket förfarit klart felaktigt genom det missvisande sätt på vilket provningsresultatet presenterades i pressmeddelandet". Innefattade pressmeddelandet därutöver myndighetsutövning – det blev den avgörande frågan. Svaret var onekligen viktigt för den skadelidande, ett mindre företag som tillverkade ett lackskyddsmedel, eftersom företaget tillfogats skada med omkring en halv miljon kronor på grund av pressmeddelandet. Tre justitieråd besvarade frågan med nej medan övriga två kom till motsatt resultat. Företaget fick följaktligen självt bära konsekvenserna av konsumentverkets skadegörande handling.

Det allmänna kan slutligen driva affärsmässig verksamhet och är i denna angelägenhet att jämställa med vilken privat näringsidkare som helst. Det kan vara fråga om tillhandahållande av olika slags tjänster t. ex. inom kommunikationsområdet. Här må nämnas SJ, televerket och postverket. I denna verksamhet svarar det allmänna för följderna av bristande uppfyllelse utav sina åtaganden i mindre omfattning än vad som gäller för privata rätts-

subjekt i motsvarande situationer.

Mot. 1987/88

I anförande i kammaren den 18 mars 1987, nr 98, har jag lämnat en rad exempel på händelser, där dagens rättsläge är stötande för den enskilde.

L601

Frågan om relationen mellan staten och den enskilde berör en av hjärt-punkterna för innehållet i begreppet rättsstat. Det borde därför saknas all anledning att motsätta sig en översyn av statens skadeståndsansvar som till stor del bestäms av 1972 års skadeståndslag.

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer jag

att riksdagen hos regeringen begär översyn av statens skadestånds-
ansvar.

Stockholm den 12 januari 1988

Allan Ekström (m)